Ucapan di Persidangan Kewangan Islam – 'Kewangan Islam di Asia Tenggara: Amalan Tempatan, Impak Global' 18 Oktober 2007, Washington D.C.

Ucapan oleh

Tan Sri Dato' Sri Dr. Zeti Akhtar Aziz
Gabenor, Bank Negara Malaysia

'Mempertingkatkan Kesalinghubungan dan Peluang – Peranan Kewangan Islam'

Saya amat berbesar hati kerana dapat berada di Washington D.C. untuk berucap di persidangan yang penting ini yang telah mempertemukan pembuat dasar, pengamal pasaran, ahli akademik dan komuniti perniagaan bagi membincangkan peluang baharu dalam kewangan Islam dan peranannya dalam mempertingkatkan hubungan kewangan antarabangsa. Sudah genap lima tahun apabila saya berwacana tentang kewangan Islam di Persidangan Kewangan Islam Antarabangsa Pertama yang telah diadakan di Washington D.C. pada tahun 2002. Isu yang dibincangkan pada masa itu ialah cabaran yang dihadapi dalam membangunkan sistem kewangan Islam yang cekap dan mantap. Dalam masa lima tahun, sistem kewangan Islam telah berkembang dengan pesat untuk menjadi satu bentuk pengantaraan kewangan yang dinamik dan bersaingan dalam sistem kewangan global. Transformasi ini telah dicapai dalam persekitaran yang kian mencabar.

Ucapan saya hari ini akan tertumpu pada transformasi yang telah berlaku sepanjang lima tahun ini baik dalam sistem kewangan Islam negara mahupun antarabangsa. Perkembangan yang paling penting ialah pembangunan pasaran kewangan Islam, pertambahan jenis produk dan perkhidmatan kewangan, peningkatan kepentingan dimensi antarabangsa kewangan Islam, pembangunan arkitektur kewangan Islam dan peningkatan kesalinghubungan antarabangsa yang terbit daripada kemajuan yang dicapai ini.

Transformasi landskap kewangan Islam

Lima tahun yang lalu, pembangunan industri kewangan Islam dianggap sebagai industri muda yang sedang berkembang untuk membuktikan daya maju dan daya saingnya. Pada ketika itu, perkembangan kewangan Islam lebih bersifat organik dan sebahagian besarnya tertumpu di negara yang mempunyai bilangan penduduk beragama Islam yang besar. Dalam tempoh lima tahun itu kewangan Islam telah mencatat pertumbuhan yang ketara pesatnya dan ia diamalkan di lebih 75 buah negara, di kedua-dua komuniti yang dikuasai orang Islam dan orang bukan Islam. Terdapat juga pertambahan dalam bilangan pusat kewangan antarabangsa yang mula menawarkan produk dan perkhidmatan kewangan Islam seperti di London, Singapura dan Hong Kong. Bilangan institusi perbankan Islam di seluruh dunia termasuk bank konvensional yang menawarkan perkhidmatan perbankan Islam telah meningkat dua kali ganda kepada lebih daripada 300. Jumlah aset kewangan Islam yang diuruskan mereka dianggarkan melebihi satu trilion dolar Amerika Syarikat, kira-kira lima kali ganda saiznya berbanding dengan lima tahun yang lalu.

Kewangan Islam kini antara segmen kewangan yang paling pesat berkembang dalam sistem kewangan antarabangsa, dengan kadar pertumbuhan purata dianggarkan antara 15 hingga 20 peratus setahun. Baru-baru ini, semakin bertambah pempelbagaian dalam jenis produk dan perkhidmatan yang ditawarkan dan dalam pasaran yang telah dibangunkan. Pasaran sukuk, iaitu pasaran bon Islam dalam

denominasi mata wang antarabangsa telah mencatat pertumbuhan yang amat pesat dengan saiznya berganda kepada USD28 bilion berbanding dengan setahun yang lalu. Saiz pasaran sukuk kini dianggarkan bernilai kira-kira USD82 bilion, termasuk sukuk dalam denominasi mata wang domestik. Pasaran ini dijangka terus berkembang dengan ketara berikutan keperluan pembiayaan yang besar untuk pelaburan infrastruktur dan pelaburan sektor swasta lain oleh negara-negara yang menunjukkan minat dalam pembiayaan Islam.

Inovasi dalam membangunkan produk kewangan Islam juga telah berkembang dengan ketara. Ini jelas dapat dilihat terutamanya dalam pembangunan produk sukuk. Berikutan kejayaan Kerajaan Malaysia menerbitkan sukuk berdaulat global pertama di dunia pada tahun 2002, terdapat terbitan beberapa sukuk berdaulat lain oleh beberapa negara lain. Perkembangan ini turut menggalakkan terbitan sukuk korporat antarabangsa oleh syarikat-syarikat multinasional dan domestik. Antara instrumen yang inovatif yang telah dibangunkan termasuk terbitan sulung sukuk boleh tukar pada tahun 2006 oleh Khazanah Nasional, iaitu entiti pengurusan kekayaan berdaulat Malaysia. Dalam pengaturan ini, sukuk berkenaan boleh ditukar dengan saham lain yang dipegang Khazanah. Pada tahun yang sama, sukuk boleh diubah, iaitu sukuk yang boleh diubah menjadi saham syarikat penerbit itu sendiri apabila tawaran awam awal dibuat, telah diterbitkan oleh sebuah syarikat yang berpusat di Timur Tengah. Pasaran derivatif juga telah dibangunkan dengan pengenalan swap mata wang Islam dan swap kadar keuntungan.

Pertumbuhan yang ketara dalam pengurusan aset dan dana Islam juga dapat dilihat berikutan pembangunan struktur dana pelaburan Islam yang inovatif dan pelbagai, termasuk dana lindung nilai Islam. Kini terdapat lebih daripada 250 dana bersama yang berlandaskan prinsip Syariah, dengan aset yang diurus dianggarkan berjumlah USD300 bilion. Perkembangan lain termasuk pewujudan indeks tanda aras seperti Indeks Pasaran Islam Dow Jones yang meliputi permodalan pasaran melebihi USD10 trilion di lebih 40 buah negara, Siri Indeks Islam Global Bursa Saham Financial Times, dan penyenaraian instrumen kewangan Islam di bursa-bursa saham antarabangsa. Perkembangan ini mempertingkatkan kedalaman pasaran kewangan Islam sebagai kelas aset yang menarik untuk pelaburan.

Satu lagi perkembangan penting dalam kewangan Islam sepanjang tempoh ini ialah pengukuhan arkitektur kewangan Islam antarabangsa. Pada tahun 2002, penambahbaikan struktur yang penting ialah penubuhan Lembaga Perkhidmatan Kewangan Islam (Islamic Financial Services Board, IFSB), yang merumus piawai pengawalseliaan dan kehematan antarabangsa untuk kewangan Islam. Kini IFSB telah melancarkan piawai bagi kecukupan modal, pengurusan risiko dan tadbir urus korporat. Antara piawai yang sedang dirumus termasuk amalan pasaran dan peraturan bagi penzahiran kewangan, ketelusan, rangka kerja tadbir urus Syariah dan proses kajian semula pengawalseliaan. Langkah ini bertujuan memastikan amalan terbaik dan kemantapan serta kestabilan sistem kewangan Islam.

IFSB kini mempunyai 137 anggota yang merangkumi 35 pihak berkuasa pengawalseliaan, lima organisasi antara kerajaan antarabangsa termasuk Bank of International Settlement, Bank Dunia dan Tabung Kewangan Antarabangsa, dan 97 peserta pasaran dan firma profesional dari 22 buah negara. Satu ciri penting yang perlu diberi perhatian ialah keanggotaan IFSB terdiri daripada beberapa pihak berkuasa dan institusi antarabangsa daripada negara bukan Islam. Penubuhan IFSB menjadi pelengkap kepada Pertubuhan Perakaunan dan Pengauditan bagi Institusi Kewangan Islam yang ditubuhkan pada tahun 1991, iaitu badan yang menetapkan piawai perakaunan untuk memastikan nilai yang sebenar dan saksama dicerminkan dalam urus niaga kewangan dan memastikan akauntabiliti dan kebertanggungjawaban yang lebih besar institusi kewangan.

Akhir sekali, perkembangan ini diperkukuh oleh liberalisasi yang lebih luas untuk meningkatkan dimensi antarabangsa kewangan Islam. Dengan pertambahan penyertaan antarabangsa dalam pasaran kewangan Islam, aliran kewangan Islam merentas sempadan meningkat dengan ketara. Di samping itu, institusi kewangan Islam yang sebelum ini hanya beroperasi di dalam negara kini telah mula melebarkan sayapnya ke rantau luar bagi meneroka peluang pertumbuhan baharu. Dimensi antarabangsa baharu sistem kewangan Islam ini telah mempertingkatkan lagi kesalinghubungan antarabangsa dalam persekitaran yang bertambah global ini.

Kewangan Islam: Beroperasi dalam persekitaran yang mencabar dan berubah

Perubahan dan pengembangan kewangan Islam telah berlaku dalam persekitaran antarabangsa yang pesat berubah dan dinamik. Dalam konteks persekitaran yang lebih mencabar dan bersaingan ini, isu kestabilan kewangan, daya maju dan daya saing adalah sangat penting. Ini ketara terutamanya dalam perkembangan baru-baru ini yang dilalui oleh sistem kewangan antarabangsa. Satu elemen penting kewangan Islam ialah kekukuhan dan keteguhan yang diperoleh daripada prinsip Syariah. Kewangan Islam mempunyai dimensi yang terbina dalamnya, yang menggalakkan keteguhan dan kestabilan, disokong oleh injunksi Syariah. Injunksi Syariah ini pada dasarnya menjalinkan urus niaga kewangan dengan aktiviti produktif yang sebenar.

Keteguhan dan daya maju kewangan Islam sebagai satu bentuk pengantaraan kewangan adalah berdasarkan keperluan asas bahawa urus niaga kewangan Islam perlu disokong oleh aktiviti produktif yang mendasarinya. Oleh itu, sentiasa terdapat perhubungan yang rapat antara aliran kewangan dengan aliran produktif. Urus niaga kewangan perlu diiringi oleh urus niaga perdagangan yang sebenar atau urus niaga berasaskan sewa beli dan berkaitan perniagaan yang riba' dihapuskan dan keuntungan atau hasil sewa merupakan ganjaran ekonomi. Sebagai alternatif, institusi kewangan Islam boleh menyertai usaha sama sebagai satu cara pembiayaan, apabila institusi tersebut menjadi rakan kongsi dalam aktiviti ekonomi berdasarkan pengaturan perkongsian keuntungan yang dipersetuju terdahulu. Selain itu, juga terdapat sekatan yang eksplisit terhadap aktiviti kewangan yang tidak beretika dan bersifat spekulatif.

Ciri intrinsik yang terdapat pada kewangan Islam juga menggalakkan pengurusan risiko dan memberikan keyakinan melalui penzahiran yang nyata dan ketelusan terhadap peranan dan tanggungjawab yang ditetapkan di dalam kontrak. Dalam kewangan Islam, strategi untuk meminimum dan menguruskan risiko membabitkan penyepaduan risiko dalam aktiviti ekonomi sebenar. Dengan itu, aktiviti sebenar ini perlu menjana keuntungan yang secukupnya sebagai ganti rugi risiko yang telah diambil. Sebaliknya, instrumen kewangan konvensional secara umumnya memisahkan risiko daripada aset yang mendasarinya. Akibatnya, pengurusan risiko dan penjanaan kekayaan ada kalanya bergerak dalam arah yang berbeza atau pun bertentangan. Instrumen kewangan konvensional juga membolehkan risiko dijadikan bahan komoditi, yang menghasilkan peningkatan bilangannya melalui berbilang lapisan aktiviti leveraj dan pengagihan yang tidak seimbang. Ini meninggikan lagi risiko sistemik, lantas meningkatkan kemungkinan berlakunya ketidakstabilan dan penumpuan kekayaan yang tidak adil.

Prinsip intrinsik tadbir urus juga menyumbang ke arah pelindungan sistem kewangan Islam daripada kemungkinan risiko ekoran leveraj dan aktiviti kewangan spekulatif yang berlebihan. Ciri kontrak kewangan Islam yang nyata dan telus dan penzahiran maklumat secara lebih terbuka merupakan penyumbang penting kepada kestabilan sistem itu. Tumpuan pelaburan Islam bukan sahaja dalam aktiviti bebas riba', tetapi juga merangkumi isu berkaitan dengan nilai etika dan perdagangan yang saksama. Oleh itu, garis panduan pelaburan

Islam berkongsi banyak persamaan dengan prinsip pelaburan yang bertanggungjawab dari segi sosial.

Peluang dan hubungan baharu yang ditawarkan oleh kewangan Islam

Kewangan Islam kini di ambang dimensi baharu yang ia mempunyai potensi besar untuk berperanan dalam memantapkan kesalinghubungan kewangan antarabangsa antara negara. Kewangan Islam berpotensi untuk menyumbang ke arah penggemblengan dan pengagihan dana merentas rantau dengan lebih efisien. Rantau yang mempunyai tabungan berlebihan boleh menyalurkan dana ke rantau yang tabungan berkurangan dan ini akan membawa kepada penyepaduan kewangan global yang lebih menyeluruh. Hubungan kewangan kini bertambah pesat, ekoran aliran kewangan antara rantau yang kian ketara. Dalam konteks ini, kewangan Islam menjadi wahana baharu yang menyumbang kepada peningkatan hubungan kewangan dalam Asia, seterusnya memudahkan pengagihan modal merentas sempadan di rantau ini. Walau bagaimanapun, kewangan Islam bukan sahaja berpotensi untuk berperanan dalam mengukuhkan integrasi dan hubungan dalam Asia, malah lebih penting lagi dalam menjalin hubungan dengan rantau dinamik lain yang sedang pesat membangun seperti Timur Tengah.

Beberapa ekonomi dalam Asia kini mula menyertai trend ini lantas mengukuhkan lagi hubungan ekonomi dan kewangan antara dua rantau pertumbuhan yang dinamik ini. Peningkatan hubungan antara dua rantau antara Asia dengan Timur Tengah ini telah mewujudkan persekitaran aktiviti yang mengingatkan kita kepada Laluan Sutera Lama. Ini menandakan bahawa Laluan Sutera Baharu telah muncul dan laluan ini kini menjadi medan operasi penyedia perkhidmatan kewangan dari semua benua di dunia ini. Meskipun Laluan Sutera Baharu mencerminkan hubungan antara Asia dengan Timur Tengah, ia tetap merentang hingga ke seluruh dunia. Oleh itu, terdapat potensi untuk penyertaan pelabur global dan komuniti kewangan antarabangsa yang lebih meluas.

Kewangan Islam pada dasarnya memberikan cadangan nilai bagi pelabur dan juga penerbit dalam pasaran masing-masing terutamanya dalam pasaran sukuk. Bagi pelabur, produk kewangan Islam menyediakan peluang untuk mempelbagaikan portfolio dan pelaburan baharu dalam bentuk kelas aset baharu. Bagi penerbit, kewangan Islam membolehkan akses kepada sumber dana dan mudah tunai baharu selain menyediakan pilihan pengurusan risiko baharu dan mekanisme baharu untuk penemuan harga. Beberapa pusat kewangan antarabangsa mengiktiraf kewangan Islam sebagai sebahagian daripada pasaran kewangan mereka yang penting, dalam usaha melengkapi set produk dan perkhidmatan kewangan yang ditawarkan, dan lantas membangunkan segmen ini secara aktif. Trend ini dijangka memperluaskan Laluan Sutera Baharu ini dari Asia dan Timur Tengah hingga ke Barat dan rantau lain di dunia.

Peluang seterusnya: Pasaran Sukuk

Antara perkembangan yang lebih penting dalam kewangan Islam kebelakangan ini ialah pembangunan pasaran Sukuk. Meskipun saiz pasaran Sukuk adalah sederhana mengikut standard global, pasaran Sukuk telah melalui perkembangan yang pesat, meningkat pada kadar pertumbuhan tahunan purata sebanyak 40 peratus. Pertumbuhan ini dirangsang sebahagiannya oleh pertambahan keperluan pembiayaan dalam ekonomi sedang pesat membangun, terutama di Asia dan Timur Tengah yang semakin rancak dengan aktiviti pelaburan. Tahap tabungan berlebihan dan rizab yang tinggi di Asia dan Timur Tengah juga menyumbang kepada permintaan yang ketara tehadap Sukuk. Permintaan yang kukuh ini diperkuat lagi oleh aliran kewangan yang teguh dalam sistem kewangan antarabangsa yang sedang mencari kadar pulangan yang lebih tinggi dan pempelbagaian risiko yang lebih meluas.

Walau bagaimanapun, daripada anggaran yang dibuat, kira-kira 80 peratus daripada sukuk yang diterbitkan telah dilanggan oleh pelabur antarabangsa konvensional. Di samping nilai intrinsik Sukuk yang sebahagian

besarnya bersandarkan aset, boleh diubah menjadi saham atau boleh ditukar dengan saham, terbitan Sukuk menarik kerana ia mempunyai jumlah pelabur yang lebih besar yang terdiri daripada pelabur Islam dan konvensional. Dengan bertambahnya kekayaan pelabur global yang mencari pelaburan berlandaskan Syariah, pasaran telah menjadi lebih kompetitif. Syarikat antarabangsa di seluruh dunia termasuk syarikat multinasional global kini berminat untuk menjadikan Sukuk sebagai satu pilihan pembiayaan.

Pembangunan pasaran Sukuk di Malaysia merangkumi inisiatif yang meluas dan pelbagai, termasuk melancarkan proses terbitan Sukuk yang cekap, mempertingkatkan proses penemuan harga, mewujudkan kadar hasil tanda aras, memperluas bilangan pelabur, menggalakkan kecairan dalam pasaran sekunder dan mengukuhkan lagi rangka kerja undang-undang, pengawalseliaan dan Syariah. Usaha-usaha tersebut turut disokong oleh pembangunan infrastruktur kewangan termasuk sistem penyelesaian dan sistem maklumat bon.

Bagi memastikan kedudukan Malaysia sebagai pusat originasi terbitan, pengedaran dan perdagangan Sukuk, langkah-langkah seterusnya diambil untuk meliberalkan pasaran bagi membolehkan syarikat asing, termasuk syarikat multinasional dan agensi pelbagai hala untuk memperoleh dana dalam pasaran bon Malaysia. Dana yang diperoleh entiti tersebut boleh digunakan untuk membiayai aktiviti pelaburan dalam negara lain. Terbitan Sukuk dalam denominasi ringgit yang pertama dilakukan oleh International Finance Corporation pada tahun 2004, dan diikuti oleh terbitan oleh Bank Dunia pada tahun 2005. Pada tahun 2006, pasaran terus diliberalkan untuk membolehkan sukuk dalam denominasi mata wang asing dapat diterbitkan dari pasaran Malaysia. Terbitan Sukuk ini telah menarik minat pelabur asing, seterusnya meneguhkan lagi kesalinghubungan pasaran Malaysia dengan pasaran kewangan antarabangsa lain. Keuntungan atau pendapatan yang diperoleh bukan pemastatutin bagi pelaburan dalam sekuriti Islam dalam demonimasi ringgit dan bukan ringgit yang diterbitkan di Malaysia juga dikecualikan daripada cukai pegangan. Di samping itu, Kerajaan Malaysia melaksanakan langkah-langkah peneutralan cukai bagi menyokong terbitan Sukuk.

Bagi mempertingkatkan hubungan kewangan antarabangsa Malaysia dengan negara-negara lain, sektor perbankan Islam domestik terus diliberalkan pada tahun 2004 dengan pengeluaran lesen baharu kepada institusi kewangan Islam asing. Di samping itu, pegangan saham asing yang dibenarkan dalam institusi kewangan Islam dinaikkan kepada 49 peratus daripada jumlah ekuiti sedia ada institusi kewangan Islam. Lesen baharu juga dikeluarkan kepada entiti untuk menjalankan perniagaan perbankan Islam, perniagaan takaful dan takaful semula dalam mata wang antarabangsa. Institusi-institusi ini, yang boleh mempunyai pegangan saham sehingga 100% milik ekuiti asing, diberikan kefleksibelan beroperasi sama ada ditubuhkan sebagai cawangan atau subsidiari dan menikmati pengecualian cukai selama 10 tahun di bawah Akta Cukai Pendapatan.

Kesimpulan

Asas bagi pembangunan global kewangan Islam yang mampan kini telah pun diwujudkan. Melangkah ke hadapan, tiga elemen penting diperlukan untuk mengekalkan momentum pembangunan semasa. Ini termasuk pelaburan dalam penyelidikan dan pembangunan dan seterusnya ini akan menggalakkan inovasi, pembangunan kumpulan tenaga kerja mahir dan penggunaan teknologi yang lebih meluas dalam kewangan Islam.

Bagi menggalakkan inovasi dan seterusnya mencapai tahap kewangan Islam sebagai satu bentuk pengantaraan kewangan yang pesat membangun, ia memerlukan pelaburan yang besar dalam penyelidikan dan pembangunan. Yang penting ialah pembangunan instrumen pasaran kewangan Islam yang lebih meluas termasuk instrumen yang bercirikan pemilikan ekuiti, sekuriti bersandarkan

aset Islam, pemasukan jenis peningkatan kredit yang dibenarkan dan juga instrumen pengurangan risiko yang berlandaskan Syariah. Pembangunan pasaran derivatif Islam untuk tujuan perlindungan nilai diperlukan untuk aktiviti pencetusan pasaran bagi menyokong pembangunan pasaran sekunder. Di Malaysia, dana Cendekiawan Syariah telah ditubuhkan baru-baru ini untuk membiayai usaha penyelidikan dan pembangunan seumpama itu. Dana itu juga bertujuan menggalakkan hubungan yang lebih erat antara cendekiawan Syariah antarabangsa dan seterusnya menyediakan platform untuk perbincangan tentang kesesuaian instrumen dan pasaran kewangan Islam yang baharu dibangunkan dengan prinsip Syariah.

Dengan pengembangan kewangan Islam di peringkat antarabangsa yang terus mantap, bekalan tenaga kerja mahir dan kepakaran yang secukupnya untuk menyokong pertumbuhannya adalah penting. Meskipun bekalan tenaga kerja mahir tidak mencukupi buat masa ini, usaha telah diambil bagi mengatasi masalah ini dalam beberapa bidang tertentu. Dalam hal ini, Malaysia telah menubuhkan Pusat Pendidikan Kewangan Islam Antarabangsa (INCEIF) pada tahun 2006 bagi membangunkan kepakaran untuk memenuhi keperluan tenaga kerja yang semakin meningkat bagi kewangan Islam. INCEIF diharap dapat bertindak sebagai sebuah badan persijilan profesional dan institusi pendidikan untuk pengajian pascasiswazah dalam kewangan Islam. Ini dapat diperkukuh oleh Pusat Kepimpinan Kewangan Antarabangsa (ICLIF) di Malaysia yang menyediakan program kepimpinan dan pengurusan untuk sektor perkhidmatan kewangan, termasuk kewangan Islam.

Dengan berkembangnya kewangan Islam, institusi kewangan Islam yang berjaya adalah daripada kalangan institusi yang berskala besar dan berkebolehan untuk mengeksploitasikan potensi dan peluang sepenuhnya hasil daripada kemajuan teknologi maklumat (IT). Potensi industri kewangan Islam untuk menawar produk dan perkhidmatan baharu akan dapat dipertingkatkan dengan mengaplikasikan teknologi terkini. Ia juga mempunyai potensi untuk meningkatkan akses melalui saluran penyampaian baharu yang lebih banyak, termasuk meningkatkan kecekapan manakala kos terhadap pengguna dan peniaga dapat dikurangkan. IT perlu dimanfaatkan dalam membuat keputusan strategik dalam penjajaran perniagaan, dalam meningkatkan kapasiti keinstitusian dan kecekapan pengendalian serta dalam mengukuhkan keupayaan pengurusan risiko.

Meskipun dalam persekitaran pasaran yang dinamik dan mencabar, kewangan Islam telah berjaya untuk berkembang sebagai suatu bentuk pegantaraan kewangan yang memberangsangkan, teguh dan berdaya tahan, dan kian diamalkan di peringkat global untuk menjadi sebahagian daripada sistem kewangan antarabangsa yang penting. Dalam proses pembangunannya, kewangan Islam telah menambahkan lagi peluang penyertaan komuniti kewangan antarabangsa, lantas meningkatkan kesalinghubungan dalam dan antara rantau ekonomi di dunia. Dalam meningkatkan kesalinghubungan baharu ini dan integrasi yang lebih meluas, kewangan Islam dilihat sebagai penyumbang dalam membuka potensi baharu yang akan memberikan manfaat bersama, dan secara langsung mempertingkatkan lagi prospek keseluruhan bagi kita.

Pameran Kewangan Malaysia 2007
Di Pusat Pameran Mid Valley, Kuala Lumpur
30 Oktober 2007

Ucapan Pembukaan oleh

Tan Sri Dato' Sri Dr. Zeti Akhtar Aziz
Gabenor, Bank Negara Malaysia

Saya amat berbesar hati kerana dapat berada di sini petang ini di Majlis Perasmian Pameran Kewangan Malaysia 2007 atau MYFex2007, yang dianjurkan oleh Perbadanan Insurans Deposit Malaysia (PIDM). PIDM ditubuhkan dua tahun yang lalu untuk memperkukuh peranan Bank Negara Malaysia dalam memastikan keteguhan dan kestabilan sistem kewangan. PIDM merupakan sebahagian daripada jaring keselamatan kewangan dan berperanan penting dalam mentadbir sistem insurans deposit yang berkesan yang membina keyakinan orang ramai terhadap keteguhan sistem perbankan. Keyakinan orang ramai merupakan kunci kepada kestabilan kewangan dan perjalanan sistem kewangan yang cekap. Dalam konteks ini, PIDM secara aktif sedang meningkatkan kesedaran orang ramai mengenai insurans deposit dan pameran ini ialah satu usaha untuk meletakkan insurans deposit dalam skop landskap kewangan yang lebih luas.

Sistem kewangan yang tidak mendapat kepercayaan orang ramai sepenuhnya bahawa ia selamat dan kukuh, tidak boleh mengharap yang ia akan bekembang dan tumbuh dengan jayanya. Keyakinan ini dapat dipertingkatkan dengan mempunyai sistem insurans deposit yang berkesan yang berperanan untuk menjaga kepentingan pendeposit. Dengan adanya satu sistem insurans deposit yang eksplisit, pendeposit akan lebih yakin dengan keselamatan wang mereka di institusi perbankan, di samping mengetahui bahawa sistem perbankan mempunyai elemen perlindungan yang boleh dipercayai.

Sektor kewangan Malaysia telah melalui transformasi dan kemajuan yang pesat semenjak pelancaran Pelan Induk Sektor Kewangan pada tahun 2001. Transformasi dan kemajuan ini terutamanya sangat ketara dalam sektor perbankan yang telah melalui penyusunan semula, penyatuan dan perasionalan. Penyahkawalseliaan dan liberalisasi secara beransur-ansur juga telah mengubah landskap kewangan yang menghasilkan prestasi yang bertambah baik dan daya tahan yang meningkat. Perkembangan ini seterusnya mematangkan sektor perbankan dan memberi laluan untuk sektor pertumbuhan baharu. Selain hasil yang dapat dilihat ini, perubahan struktur juga telah berlaku dengan kemunculan entiti baharu, peningkatan penyertaan peserta antarabangsa baharu dan pasaran kewangan yang lebih pelbagai dan maju. Peningkatan penyahkawalseliaan dan liberalisasi juga telah meningkatkan persaingan yang menghasilkan lagi peluang perniagaan baharu. Dalam konteks perkembangan ini, sektor perbankan telah menjadi tonggak penting kekuatan ekonomi kita.

Satu dimensi yang sedang berkembang pesat dalam konteks perkembangan ini ialah kebangkitan kepenggunaan. Kualiti hidup yang bertambah baik, peningkatan kemewahan dan pendidikan yang lebih baik menghasilkan generasi baharu pengguna yang keperluan kewangan semakin lebih canggih. Perkembangan ini menyebabkan orientasi semula industri perbankan yang ketara, yang lebih dipacu pengguna dan lebih tertumpu terhadap keperluan pengguna. Ini telah membawa kepada penawaran produk dan perkhidmatan yang baharu kepada pengguna. Kebangkitan kepenggunaan menuntut supaya produk

dan perkhidmatan tidak lagi hanya berbentuk generik tetapi perlu disesuaikan untuk memenuhi keperluan pengguna yang sentiasa berubah.

Dengan kebangkitan kepenggunaan, keperluan untuk mewujudkan pengguna berpengetahuan menjadi bertambah penting. Dengan sektor kewangan terus berkembang pesat dan menawarkan produk dan perkhidmatan yang canggih untuk memenuhi keperluan yang bertambah dan pelbagai, pengguna perlu menjadi lebih bijak dalam hal kewangan. Walaupun pengguna mempunyai tanggungjawab penting untuk menjadi lebih berpengetahuan, penyedia perkhidmatan kewangan, pengawal selia dan pihak berkuasa mempunyai peranan penting untuk menyediakan persekitaran yang diperlukan dan kondusif untuk memupuk pemerkasaan pengguna. Sesungguhnya, pemerkasaan pengguna bermula dengan kesedaran kewangan dan pendidikan pengguna. Ini dapat dicapai melalui peningkatan penzahiran maklumat dan peluasan jangkauan pendidikan kepada pengguna, lantas mempertingkatkan keupayaan mereka untuk membuat keputusan kewangan berdasarkan maklumat yang mencukupi.

Pameran ini bertujuan menyediakan platform yang menyokong pemerkasaan pengguna. MYFex2007 merupakan usaha terancang untuk meningkatkan kesedaran kewangan dengan menghimpun pelbagai entiti dalam sistem kewangan termasuk industri, pengawal selia dan agensi lain yang menyediakan maklumat, saluran bagi pembelaan dan nasihat kewangan yang bertujuan mewujudkan pengguna yang berpengetahuan mengenai kewangan. Pada dasarnya, pusat sehenti ini mewujudkan peluang yang menyeluruh bagi pengguna untuk meningkatkan tahap celik kewangan mereka dan untuk peserta kewangan bertemu pengguna.

Satu teras penting Bank Negara Malaysia ialah penyertaan kewangan bagi semua pihak. Ini bertujuan memastikan setiap aktiviti ekonomi, wilayah dan segmen masyarakat mendapat akses kepada perkhidmatan kewangan dan dengan itu dapat menggalakkan pertumbuhan yang lebih seimbang. Penyertaan kewangan disokong melalui beberapa strategi yang antaranya termasuk peningkatan akses kepada perkhidmatan kewangan, akses kepada maklumat dan khidmat nasihat kewangan serta pendidikan pengguna. Kini, 98% daripada penduduk dewasa di Malaysia mempunyai akaun simpanan. Dengan penyertaan kewangan yang lebih baik, bank perlu menyedari peranan mereka dan hubungan istimewa mereka dengan pelanggan. Pengguna berharap agar bank dapat menyediakan maklumat kewangan yang berkaitan untuk memastikan mereka dapat membuat keputusan berdasarkan maklumat yang mencukupi.

Saluran bagi orang ramai untuk mendapatkan pembelaan juga merupakan bahagian penting jaring keselamatan kewangan. Biro Pengantaraan Kewangan menyediakan mekanisme pembelaan alternatif antara penyedia perkhidmatan dengan pengguna mengenai pertikaian kewangan. Selain itu, sejajar dengan usaha menggalakkan pengurusan kewangan yang bijak, Agensi Kaunseling dan Pengurusan Kredit menawarkan khidmat nasihat kewangan secara percuma. Ini bagi memastikan sektor isi rumah yang mampan dan berdaya tahan. Di samping itu, terdapat juga BNMLINK dan BNMTELELINK yang bertempat di Bank Negara Malaysia yang menyediakan hubungan selanjutnya dengan orang ramai.

Matlamat penyertaan kewangan juga boleh dicapai dengan sokongan institusi perbankan kerana manfaat yang diperoleh setimpal dengan usaha yang diambil. Bank dan institusi kewangan lain yang mendekati strategi perniagaan mereka dengan penuh tanggungjawab dan menjaga kepentingan pengguna akan memperoleh keuntungan jangka panjang melalui peningkatan nilai francais, pengukuhan reputasi dan perhubungan positif dengan nilai tanggungjawab sosial yang akan melahirkan kepercayaan dan keyakinan orang ramai.

Keyakinan orang ramai merupakan prasyarat penting bagi kestabilan kewangan. Walau bagaimanapun, keyakinan orang ramai bukanlah sesuatu yang boleh diwujudkan dan dijangka terus kekal tanpa sebarang usaha dibuat untuk mempertingkatkannya. Keyakinan orang ramai perlu diwujudkan, dipupuk dan terus dipertingkatkan oleh semua peserta dalam sektor kewangan yang sama-sama berusaha melalui pelbagai bentuk pendekatan dan strategi. Mandat ini memerlukan usaha holistik dan dibuat secara usaha sama oleh pihak berkuasa, penyedia perkhidmatan kewangan, sektor swasta, pendidik dan persatuan berkaitan yang berada di sini pada hari ini.

Saya berasa gembira kerana dimaklumkan MYFex 2007 merupakan salah satu usaha seumpamanya. Dalam tempoh yang singkat selama 26 bulan sejak ia ditubuhkan, PIDM telah melangkaui tugas berkanunnya untuk mewujudkan kesedaran orang ramai mengenai insurans deposit dan menggalakkan keyakinan orang ramai terhadap daya tahan sistem kewangan Malaysia. Mereka telah memulakan inisiatif penting untuk menyumbang kepada kestabilan sistem kewangan dengan menganjurkan pameran kesedaran kewangan yang menyeluruh untuk mewujudkan pengguna yang berpengetahuan dengan tujuan untuk menyumbang kepada kestabilan sistem kewangan. Saya juga gembira kerana pelbagai agensi Kerajaan, peserta pasaran, dan persatuan serta badan profesional yang berkaitan mengambil bahagian dalam inisiatif kesedaran kewangan yang penting ini.

Visi untuk sektor kewangan yang berkesan, cekap dan berdaya tahan memerlukan usaha bersepadu semua pihak yang berkepentingan dalam sistem kewangan. Peserta kewangan, pengawal selia, Kerajaan dan pengguna kesemuanya mempunyai peranan yang bermakna untuk mencapai visi ini.

Persidangan Tahunan Persatuan Penginsurans Deposit Antarabangsa (IADI) ke-6
'Insurans Deposit dan Perlindungan Pengguna'
Hotel Westin, Kuala Lumpur
31 Oktober 2007

Ucaptama oleh

Tan Sri Dato' Sri Dr. Zeti Akhtar Aziz
Gabenor, Bank Negara Malaysia

Ketika landskap kewangan antarabangsa dan dalam negeri terus mengalami proses transformasi, usaha untuk mencapai kestabilan kewangan menjadi kian mencabar. Tidak kira tahap kemajuan, sistem kewangan terus mudah terjejas oleh krisis yang telah mengakibatkan gangguan kewangan yang mempunyai kesan buruk terhadap ekonomi. Dalam keadaan ini, pengawal selia dan rangka kerja jaring keselamatan kewangan telah diuji hingga ke tahap maksimum.

Sementara globalisasi yang berlaku dengan pantas, usaha mengantarabangsakan sistem kewangan yang kian meningkat dan kemajuan dalam teknologi telah membawa manfaat dari segi meningkatkan akses kepada pasaran baharu, menggalakkan inovasi kewangan dan menambah pilihan pengguna, ia turut membawa risiko baharu kepada sistem kewangan. Pembiayaan merentas sempadan yang kian giat dan struktur kewangan yang semakin kompleks telah mewujudkan kesalinghubungan antarabangsa baharu yang meningkatkan kesalingbergantungan antarabanga. Transmisi kejutan negatif di sebuah negara ke negara-negara lain melalui sistem kewangan antarabangsa menunjukkan kemungkinan krisis kewangan dan gangguan ekonomi untuk merebak ke seluruh dunia. Kebimbangan ini telah menjadi perhatian utama sejak kebelakangan ini ekoran perkembangan dalam pasaran gadai janji subprima di Amerika Syarikat dan kesan kontagionnya terhadap sistem kewangan negara lain. Ini sesungguhnya menunjukkan bahawa dalam pasaran kewangan kini yang semakin global dan berintegrasi, peristiwa yang tampak terpencil dalam suatu segmen kecil dalam satu pasaran boleh mengakibatkan implikasi yang amat besar di pasaran kewangan lain di seluruh dunia.

Episod kegawatan kewangan baru-baru ini menunjukkan bahawa pelabur yang lebih canggih dan berpengetahuan sekalipun cenderung untuk bertindak secara keterlaluan terhadap ketidaktentuan dalam institusi kewangan. Perlu juga diakui bahawa perubahan persekitaran antarabangsa juga telah meningkatkan cabaran untuk memahami dan mengurus risiko, walaupun bagi institusi kewangan dan pihak berkuasa. Perkembangan ini juga telah menonjolkan isu keberkesanan jaring keselamatan kewangan serta pengaturan keinstitusian bagi pengawalseliaan bank.

Elemen jaring keselamatan kewangan

Dalam konteks inilah komponen jaring keselamatan kewangan, pengawalseliaan berhemat, insurans deposit, pengaturan bantuan mudah tunai, pendekatan pengurusan krisis dan rangka kerja perlindungan pengguna – terus berkembang sepanjang dekad yang lalu. Ucaptama saya pagi ini akan mengambil kira beberapa perkembangan dan cabaran yang sedang mencorakkan penentukuran jaring keselamatan kewangan dalam persekitaran semasa.

Pengawalseliaan berhemat

Pengurusan risiko yang kukuh oleh institusi perbankan, yang diperkuat oleh pengawalseliaan berhemat, kekal sebagai pertahanan barisan hadapan untuk menghadapi krisis kewangan. Dekad kebelakangan ini menyaksikan kejayaan penting dicapai pada peringkat antarabangsa dan kebangsaan ke arah memperkukuh rangka kerja pengawalseliaan berhemat sebagai respons terhadap sifat dan skop aktiviti perbankan yang berubah-ubah.

Sementara pemberian pinjaman dan pengambilan deposit terus menjadi tunjang utama perbankan perdagangan, profil pasaran kredit telah berubah dengan ketara. Kini, produk kredit konvensional ditawarkan di samping aktiviti pensekuritian aset dan derivatif kredit yang semakin ketara. Ini telah memberikan impak yang besar terhadap sifat perbankan. Perkembangan pesat pasaran kredit sintetik ini bersama-sama dengan keadaan lebihan mudah tunai dalam sistem kewangan global yang berlanjutan, telah memperluas wahana bagi penglibatan bank dalam amalan pinjaman yang lebih agresif, yang dibiayai oleh peminjaman daripada pasaran wang borong dan oleh usaha mempakej semula dan menjual pinjaman kepada pelabur lain dalam bentuk sekuriti bersandarkan aset. Ini merupakan peralihan yang ketara daripada model perbankan lebih tradisional yang pinjaman dibiayai sebahagian besarnya oleh deposit.

Cara pewujudan dan pengagihan hutang yang bertambah kompleks dalam sistem kewangan memberi implikasi yang besar terhadap kestabilan kewangan. Strategi 'originasi dan pengagihan' yang diterima pakai oleh beberapa institusi memerlukan langkah lebih komprehensif dalam menangani kesemua jenis risiko yang dihadapi oleh bank. Ini termasuk risiko kecairan, pertukaran asing dan bahaya moral (moral hazard) dalam institusi perbankan. Pendedahan kepada risiko kredit juga kini dalam bentuk yang lebih rumit, termasuk risiko pihak lain yang berkenaan dalam urus niaga derivatif dan pertukaran asing. Penilaian urus niaga kewangan dan instrumen sedemikian juga seringkali sukar untuk diukur khususnya dalam keadaan pasaran yang tidak menggalakkan. Tambahan pula, hubung kait antara risiko kredit dan risiko pasaran, di dalam dan merentas sempadan negara, telah menjadi lebih kompleks. Apa yang membimbangkan juga ialah kekurangan maklumat mengenai konsentrasi hutang dalam sistem. Ini sebahagiannya disebabkan oleh cara yang semakin canggih digunakan untuk memindahkan hutang daripada institusi asal kepada pelabur yang berbeza. Kecenderungan untuk meletakkan harga yang rendah bagi risiko kredit, khususnya semasa terdapat lebihan mudah tunai, juga menambah kebimbangan terhadap standard penajajaminan. Pembetulan harga yang mendadak berkemungkinan menyebabkan gangguan kepada ekonomi secara meluas.

Perkembangan mutakhir dalam rangka kerja pengawalseliaan berhemat telah, dan akan terus memainkan peranan penting dalam menggalakkan amalan pengurusan risiko yang kukuh sejajar dengan perubahan-perubahan yang sedang berlaku. Ini termasuk perubahan terhadap piawai modal yang lebih terperinci dalam menangani pelbagai jenis risiko. Pendekatan penyeliaan global juga telah berkembang dengan penekanan yang lebih tinggi diberikan terhadap pengurusan risiko dan campur tangan awal untuk menangani risiko yang sedang muncul sebelum ia menjadi masalah yang besar. Penekanan yang lebih kuat juga diberikan terhadap harapan bahawa institusi kewangan akan memainkan peranan lebih besar untuk memastikan produk kewangan yang ditawarkan kepada pelanggan dan pelabur adalah bersesuaian dengan keperluan dan keadaan kewangan mereka, dan mereka mempunyai pemahaman yang jelas mengenai risiko yang diambil dengan pembelian produk.

Pendekatan pengawalseliaan kewangan Bank Negara Malaysia juga telah berkembang untuk mencapai rejim lebih mantap yang menekankan kepada tiga dimensi utama: **pertama**, mewujudkan budaya pengurusan risiko yang kukuh yang melapisi operasi institusi perbankan; **kedua**, mempermudah pelarasan yang didorong pasaran yang akan membolehkan industri untuk berkembang seiring dengan perkembangan pasaran dan teknologi; dan **ketiga**, memastikan dasar berhemat yang saling konsisten meliputi seluruh sektor kewangan.

Asas bagi pendekatan ini ialah peralihan ke arah peraturan berdasarkan prinsip yang lebih nyata. Fokus peraturan secara preskriptif dikurangkan dan lebih tumpuan diberikan kepada mewujudkan parameter umum untuk amalan kewangan dan perniagaan yang kukuh yang memberikan lebih kefleksibelan bagi bank untuk melaksanakan prinsip ini secara paling sesuai dalam keadaan yang khusus buat mereka. Yang penting ialah pewujudan insentif yang bersesuaian dalam sistem untuk menangani kemungkinan berlakunya herotan pasaran yang boleh menggugat kestabilan kewangan. Sebagai contoh, rangka kerja pengawalseliaan terbeza yang memberikan lebih kefleksibelan operasi dan kurang tahap campur tangan penyeliaan kepada institusi perbankan yang kukuh memberikan insentif kompetitif yang kuat bagi pelaksanaan amalan pengurusan risiko yang kukuh.

Meskipun peningkatan fungsi pengawalseliaan bank mempunyai impak langsung dan ketara terhadap pengurusan risiko yang lebih baik oleh institusi perbankan, tanggungjawab utama pengurusan risiko keinstitusian yang kukuh akan terus terletak di bahu lembaga pengarah dan pengurusan kanan bank. Lembaga pengarah, dan bukannya penyelia, yang memikul tanggungjawab utama bagi prestasi bank dan kekukuhan kewangan mereka. Lembaga pengarah menentukan hala tuju bagi aktiviti pengambilan risiko institusi mereka, dan menjalankan pengawasan yang efektif untuk memastikan keputusan mereka dilaksanakan. Yang paling penting ialah perlunya bagi lembaga pengarah untuk memastikan risiko dianggarkan dengan cara yang konsisten dan tepat pada masanya, dan dibawa ke pengetahuan lembaga pengarah dengan memberi fokus kepada pengurusan risiko yang sedang muncul.

Kini, lembaga pengarah berdepan dengan cabaran tambahan untuk melaksanakan kesemua tanggungjawab itu dalam persekitaran yang pesat berubah dan amat kompetitif. Oleh itu, di banyak negara dalam tempoh kebelakangan ini, keutamaan dalam agenda pembaharuan ialah mencapai lembaga pengarah yang efektif dan mengukuhkan asas tadbir urus korporat yang mantap. Pelaksanaan Basel II, standard pelaporan kewangan baharu dan pendekatan pengawalseliaan berdasarkan prinsip juga telah meningkatkan dengan ketara kepentingan dan pergantungan kepada pertimbangan yang mantap, integriti, dan kompetensi lembaga pengarah dan pengurusan kanan. Ini seterusnya menjadi pemacu utama dalam merangsang usaha untuk memperkukuh disiplin pasaran sebagai pengaruh yang menimbang balas, yang akan mengekang tindakan berisiko tinggi oleh institusi perbankan.

Walau bagaimanapun, pencapaian rangka kerja yang mempunyai gabungan yang sesuai antara insentif pengawalseliaan dan insentif yang berdasarkan pasaran, terus merupakan cabaran yang besar. Peralihan kepada disiplin yang berdasarkan pasaran boleh menjadi cabaran khusus bagi pasaran sedang membangun yang terdapat pengawalan cenderung untuk menjadi lebih preskriptif. Dalam pasaran ini, jaring keselamatan juga lebih meluas

dan toleransi terhadap kegagalan institusi adalah lebih rendah memandangkan implikasinya yang lebih mendalam terhadap keyakinan pengguna. Sebahagian besar liabiliti bank tidak diniagakan dalam pasaran. Oleh itu, pemegang hutang umumnya kurang berpeluang untuk melaksanakan disiplin pasaran. Tambahan lagi, tumpuan pasaran terhadap harga saham jangka pendek berbanding dengan kepercayaan kredit jangka panjang juga berpotensi menimbulkan risiko kepada kestabilan kewangan.

Meskipun terdapat cabaran-cabaran tersebut, beberapa perkembangan positif dalam ekonomi sedang pesat membangun kebelakangan ini memberikan petanda baik untuk disiplin pasaran memainkan peranan lebih efektif dalam memperkukuh tadbir urus yang mantap. Khususnya, pembangunan pasaran kewangan telah menghasilkan pasaran yang lebih efisien dengan pilihan yang luas untuk pelabur mengenakan disiplin. Pemakaian standard pelaporan kewangan antarabangsa, usaha untuk memperkuat kebebasan juruaudit serta inisiatif keupayaan kewangan juga akan memperkukuh disiplin yang berdasarkan pasaran pada masa depan.

Kesemua inisiatif ini akan menambah baik prospek kestabilan kewangan dengan mengekang masalah daripada berlaku pada peringkat institusi individu. Walau bagaimanapun, apa yang berlaku baru-baru ini dalam persekitaran kewangan antarabangsa menunjukkan aktiviti perbankan yang semakin kompleks, yang telah membawa cabaran yang lebih umum bagi pengawalseliaan kewangan dan bentuk jaring keselamatan dalam konteks pengurusan risiko sistemik. Pengawal selia telah mula membuat pertimbangan yang teliti akan keperluan untuk menyesuaikan pendekatan pengawalseliaan semasa bagi menangani dengan sewajarnya, risiko kepada sistem kewangan yang berpunca daripada institusi besar dan kompleks yang semakin terlibat dalam aktiviti bukan tradisional. Ini seterusnya mewujudkan keperluan terhadap pengawal selia kewangan dan juga institusi untuk memperdalam pemahaman mereka tentang kesalinghubungan antara sistem kewangan dengan ekonomi, khususnya transmisi makroekonomi risiko kewangan. Melangkah ke hadapan, keseimbangan tindak balas mikro (iaitu, pada peringkat institusi) dan makro (iaitu, mempengaruhi keseluruhan ekonomi) yang lebih optimum akan menjadi lebih penting dalam pengurusan risiko sistemik sedemikian.

Satu dimensi penting untuk mengurus dengan berkesan kesalinghubungan antara sistem kewangan dengan ekonomi yang semakin meningkat melibatkan pengukuhan pengaturan kerjasama antara Bank Pusat dengan pihak berkuasa pengawalseliaan lain, di dalam dan luar negeri. Sesungguhnya, kerjasama, penyelarasan dan semangat setia kawan menjadi sangat penting dalam sistem yang semakin bersepadu ini. Pengaturan seumpama itu boleh merangkumi pengaturan keinstitusian yang lebih formal bagi kerjasama dalam usaha pengawasan dan pengurusan krisis serta pengaturan negara asal-negara tuan rumah (home-host) bagi penyeliaan institusi kewangan antarabangsa, dalam menyokong usaha pengenalpastian awal risiko dan campur tangan awal yang perlu dilaksanakan. Pengawasan merentas sempadan di rantau Asia khususnya telah dipertingkatkan untuk memastikan jurang maklumat dikenal pasti dan mekanisme untuk memudahkan perkongsian maklumat diwujudkan.

Usaha untuk mencapai penyelarasan antara agensi yang berkesan dalam kalangan peserta jaring keselamatan kewangan juga perlu dipertimbangkan dengan teliti dalam konteks pengurusan krisis. Tidak dapat tidak, tugas mengurus

krisis kewangan, khususnya berhubung dengan kebolehan untuk membuat keputusan yang tepat pada masanya, penyelarasan dan komunikasi menjadi bertambah kompleks apabila fungsi pemberi pinjaman terakhir, penyeliaan bank dan insurans deposit terletak pada agensi yang berlainan. Ini kerana setiap agensi berkenaan bertanggungjawab melaksanakan mandat tersendiri mereka mengikut keutamaan masing-masing. Akibatnya, isu berhubung dengan perkongsian maklumat, pembahagian kuasa, tanggungjawab, akauntabiliti dan penyelarasan dalam kalangan pelbagai agensi perlu ditangani dengan terang dan jelas sejak dari mula lagi. Mandat perundangan perlu menerangkan dengan jelas mengenai peranan dan tanggungjawab setiap pihak berkuasa. Ini akan membentuk asas penggunaan pendekatan bersepadu dan terselaras. Keperluan tindakan yang terselaras khususnya menjadi penting dalam keadaan krisis kewangan. Dengan mempunyai rangka kerja pengurusan krisis, pelaksanaan yang pantas dan efektif boleh dibuat. Isu berhubung dengan pengurusan kesalinghubungan yang berkesan antara peserta jaring keselamatan telah menonjol sejak akhir-akhir ini di United Kingdom, yang menguji rangka kerja yang fungsi pemberi pinjaman terakhir dan fungsi penyeliaan ditempatkan dalam entiti yang berasingan.

Secara perbandingan, apabila ejen tunggal seperti bank pusat diamanahkan dengan fungsi-fungsi tersebut, isu kesalinghubungan dan juga kemungkinan berlakunya konflik dan tolak ansur menjadi perkara dalaman dan akan diselesaikan merentas organisasi itu. Walau bagaimanapun, ini masih perlu bergantung pada rejim akauntabiliti yang mencukupi dalam kalangan jabatan yang berkaitan atau bahagian yang berkaitan yang bertanggungjawab bagi setiap mandat.

Pengalaman Malaysia sendiri ketika krisis kewangan Asia sepuluh tahun lalu membolehkan Bank Negara Malaysia sebagai pengawal selia tunggal untuk bertindak balas dengan pantas terhadap isu-isu kecairan dan solvensi yang dihadapi sistem kewangan. Tindakan awal yang disokong oleh program penyelesaian komprehensif telah mengurangkan dengan ketara kos menangani krisis bagi sistem kewangan dan ekonomi keseluruhan.

Baru-baru ini, Bank-bank Pusat di rantau Asia Timur telah bersama-sama menyediakan sistem pengawasan serantau yang komprehensif yang disokong oleh rangka kerja pengurusan krisis bersepadu yang komprehensif untuk menangani sebarang krisis kewangan yang bakal tercetus di rantau itu. Inisiatif-inisiatif tersebut bertujuan mencegah atau membendung secara efektif perkembangan yang boleh mencetuskan kesan ketidakstabilan, dan dengan itu menggalakkan kestabilan kewangan serantau.

Sistem insurans deposit

Berikutan penstrukturan semula dan pembaharuan sistem kewangan kami, Malaysia telah melaksanakan sistem insurans deposit sejak dua tahun yang lalu. Ini merupakan sebahagian daripada usaha kami untuk membina sistem jaring keselamatan kewangan yang padu dan saling memperkukuh. Sistem insurans deposit mempunyai peranan penting bukan sahaja dalam menggalakkan keyakinan dengan perlindungan deposit yang eksplisit, tetapi juga dalam memperkuat amalan pengurusan risiko yang kukuh. Oleh itu, sistem insurans deposit ini mempunyai ciri-ciri yang melengkapi proses pengawalseliaan dalam menggalakkan amalan pengurusan risiko yang kukuh dalam institusi kewangan. Selain itu, perbadanan insurans deposit di Malaysia juga dipertanggungjawabkan untuk mencari penyelesaian institusi kewangan yang bermasalah pada kos terendah.

Dengan itu, pendekatan yang komprehensif diterima pakai dalam penubuhan

Perbadanan Insurans Deposit Malaysia (PIDM). Untuk menggalakkan keyakinan pendeposit, skim insurans deposit dirangka untuk memastikan terdapat perlindungan optimum yang memberi manfaat bagi sebahagian besar pendeposit runcit. Dalam merangka skim insurans deposit ini, kira-kira 95% daripada jumlah bilangan pendeposit dilindungi sepenuhnya manakala kira-kira 35% daripada jumlah nilai deposit dilindungi. Satu elemen penting dalam rangka kerja ini ialah kerjasama kukuh antara penyelia dengan penginsurans deposit dalam menggalakkan disiplin dalam sistem perbankan. Sebagai penyelia, pengiktirafan diberikan terhadap amalan pengurusan risiko yang kukuh oleh institusi perbankan dengan memberi kefleksibelan perniagaan yang lebih besar kepada mereka, manakala penginsurans deposit pula, melalui sistem premium yang berbeza, memberikan insentif bagi institusi kewangan untuk menerima pakai amalan kewangan dan perniagaan yang kukuh.

Dalam menerima pakai rangka kerja ini, akauntabiliti yang jelas adalah penting dalam memastikan tiada duplikasi dalam usaha ini supaya bank tidak menanggung beban pengawalan dan keperluan pelaporan yang bertindih. Terdapat juga keperluan untuk memastikan kerjasama dan usaha sama yang rapat antara penyelia dengan penginsurans deposit untuk memastikan tindakan campur tangan dan penyelesaian yang diambil oleh penginsurans deposit tidak menjejaskan sistem kewangan secara keseluruhan. Kuasa penyelesaian ini akan digunakan oleh penginsurans deposit berikutan pemberitahuan oleh Bank Negara Malaysia bahawa sesebuah institusi anggota berkemungkinan besar tidak akan lagi berdaya maju.

Dalam konteks inilah perkongsian strategik antara Bank Negara Malaysia dengan penginsurans deposit telah dibentuk sebagai asas kerjasama bagi memastikan keselamatan dan kekukuhan sistem kewangan. Di Malaysia, Bank Negara Malaysia diberi mandat dengan tanggungjawab untuk melindungi dan memastikan kestabilan sistem kewangan. Penyeliaan keseluruhan institusi kewangan terus merupakan fungsi Bank Negara Malaysia. Perjanjian Perkongsian Strategik dengan Penginsurans Deposit menyediakan kerjasama berstruktur antara Bank Negara Malaysia dengan PIDM untuk berkongsi maklumat tentang isu-isu dan perkembangan penting bagi memudahkan operasi PIDM.

Mekanisme pertukaran maklumat secara formal dan tidak formal ini telah disediakan untuk mempermudah pertukaran data dan maklumat yang tepat pada masanya, yang dapat dimanfaatkan untuk menyokong dan membolehkan PIDM memenuhi peranan yang dimandatkan kepadanya. Ini terbukti berkesan dalam mengurangkan usaha bertindih. Pertukaran maklumat ini termasuk kerjasama dan perundingan tentang peraturan penyeliaan dan berhemat yang kedua-dua agensi terlibat dari peringkat perancangan awal lagi, khususnya apabila inisiatif berkenaan memberi impak terhadap fungsi institusi-institusi berkenaan.

Rangka kerja perlindungan pengguna

Untuk melengkapi sistem insurans deposit, Bank Negara Malaysia juga menyediakan rangka kerja perlindungan pengguna yang komprehensif yang merangkumi pendidikan kewangan, layanan adil kepada pengguna, saluran untuk mencari pembelaan, pengurusan dan pemulihan masalah kewangan serta khidmat nasihat. Ini termasuk pewujudan Biro Pengantaraan Kewangan untuk memastikan pengguna perkhidmatan kewangan di bawah penyeliaan Bank Negara Malaysia mempunyai mekanisme penyelesaian pertikaian yang adil. Penubuhan Agensi Kaunseling dan Pengurusan Kredit menyediakan khidmat kaunseling kredit dan bantuan menyusun semula hutang kepada individu; dan penubuhan Bank Negara Malaysia LINK dan BNMTELELINK merupakan pusat perkhidmatan pelanggan bersepadu bagi orang ramai dan perusahaan kecil dan

sederhana berhubung dengan perkara yang berkaitan dengan perkhidmatan yang disediakan oleh sektor kewangan. Kesemua ini telah membawa kepada kadar penyertaan yang tinggi dalam sistem kewangan, dengan deposit kini mencakupi 160% daripada KDNK. Ini telah membolehkan perjalanan proses pengantaraan yang efisien untuk menggembleng dan menyalurkan tabungan secara efektif kepada aktiviti yang produktif, dengan itu menyokong proses pembangunan dan pertumbuhan keseluruhan.

Kesimpulan

Perkara paling penting bagi sistem kewangan yang progresif ialah keselamatan dan kekukuhan berhemat, persaingan dan perlindungan pengguna yang perlu wujud seiringan untuk memenuhi kepentingan pelbagai pihak yang berkepentingan. Sebagai pengawal selia, kita perlu mencari keseimbangan yang wajar antara penyediaan perlindungan secukupnya kepada pengguna, dengan penggalakan persaingan dan inovasi kewangan dalam sistem kewangan. Namun, gandingan usaha pengawal selia, industri dan penggunalah yang akhirnya dapat mengekalkan keyakinan pasaran dan memastikan perjalanan sistem kewangan yang berkesan dan cekap. Kesedaran akan dan komitmen terhadap tanggungjawab bersama ini bukan sahaja menyumbang kepada perubahan dalam landskap kewangan dan memelihara kestabilan kewangan, tetapi juga mempertingkatkan sumbangan keseluruhan terhadap perjalanan keseluruhan ekonomi dan memperoleh potensinya sepenuhnya.

Forum Perkhidmatan Kewangan Islam ke-2: Cabaran Eropah
'*Kewangan Islam: Melangkah ke Ufuk Baharu*'
Radisson SAS Frankfurt, Frankfurt, Jerman
5 Disember 2007

Ucapan oleh

Tan Sri Dato' Sri Dr. Zeti Akhtar Aziz
Gabenor, Bank Negara Malaysia

Dekad ini telah menyaksikan transformasi industri perkhidmatan kewangan yang dramatik didorong oleh kuasa globalisasi, kemajuan teknologi dan peningkatan inovasi. Sektor kewangan juga berhadapan dengan keadaan yang mudah terjejas oleh kegawatan, kesukaran dan krisis yang berkala. Pengantaraan kewangan yang sangat penting kepada proses pertumbuhan ekonomi telah menjadi semakin kompleks dan mencabar. Dalam konteks persekitaran ini, kewangan Islam terus berkembang sebagai pengantara kewangan yang berdaya maju dan kompetitif. Sejak kebelakangan ini, trend ini semakin ketara. Kini, kewangan Islam merupakan antara segmen industri perkhidmatan kewangan yang paling pantas pertumbuhannya.

Daya maju kewangan Islam lahir daripada keupayaannya untuk memenuhi permintaan ekonomi yang berubah-ubah di samping kosnya yang kompetitif. Perkembangannya turut disokong oleh rangka kerja perundangan dan pengawalseliaan yang dirumuskan dengan baik, yang merupakan faktor penting dalam memastikan kekukuhan dan kestabilannya. Juga penting ialah usaha untuk membuat pengharmonian dalam pembangunan kewangan Islam merentas negara yang berbeza. Akhir sekali dan yang paling penting ialah prinsip tadbir urus, pengurusan risiko dan ketelusan yang jelas terpahat dalam kewangan Islam telah menyediakan asas yang telah menyumbang ke arah memastikan sistem ini berdaya maju dan mampan.

Perkembangan terkini menyaksikan pembangunan dan perkembangan industri perkhidmatan kewangan Islam memasuki fasa baharu pembangunan berikutan bertambah giatnya liberalisasi. Trend ini telah membantu proses peralihan daripada pendekatan yang lebih tertumpu kepada aktiviti dalam negeri kepada usaha merentas sempadan dari segi penyertaan kewangan yang lebih besar di negara lain dan tahap penyertaan yang lebih tinggi dalam pasaran kewangan Islam, dengan itu menghasilkan aliran dana merentas sempadan yang giat. Ini telah menyumbang kepada peningkatan kesalinghubungan kewangan antarabangsa antara negara yang berbeza.

Saya amat berbesar hati kerana dapat berada di sini, di Frankfurt, untuk berucap di Forum Perkhidmatan Kewangan Islam ke-2: Cabaran Eropah anjuran bersama Lembaga Perkhidmatan Kewangan Islam (Islamic Financial Services Board, IFSB) dan Institut Kestabilan Kewangan (Financial Stability Institute, FSI), dan disokong oleh Deutsche Bundesbank. Ucapan saya hari ini akan menerangkan faktor-faktor yang telah merangsang pembangunan dan kemajuan industri kewangan Islam yang menggalakkan. Ucapan saya juga akan menyentuh pengalaman Malaysia membangunkan sistem kewangan Islam yang komprehensif yang kini semakin berintegrasi dengan sistem kewangan antarabangsa.

Kewangan Islam dalam Persekitaran yang Mencabar

Keperluan paling asas dalam kewangan Islam ialah urus niaga kewangan seharusnya diiringi oleh aktiviti perniagaan dan aktiviti produktif yang sebenar. Selain itu, penglibatan dalam aktiviti yang menyalahi undang-undang, tidak beretika dan berunsur spekulatif tidak dibenarkan. Dalam hal inilah kewangan Islam mempunyai elemen kestabilan. Pada masa yang sama, kewangan Islam juga menggalakkan pengagihan kekayaan yang lebih adil melalui pelbagai kaedah kontrak pembiayaan Islam, terdiri daripada kontrak tokokan harga yang mudah hinggalah kontrak yang lebih berdasarkan ekuiti seperti mudharabah (perkongsian keuntungan) dan musyarakah (perkongsian keuntungan dan kerugian). Kini, kebanyakan daripada kontrak kewangan Islam ini telah digunakan dalam banyak urusan perniagaan dalam pelbagai sektor kewangan seperti perbankan, insurans, pasaran modal dan pasaran wang.

Asas kepada kewangan Islam ialah perkongsian risiko antara pembiaya (pemberi pinjaman) dan pelanggan (peminjam). Dalam pengaturan ini, usaha wajar adalah penting. Di bawah prinsip perkongsian risiko ini, institusi kewangan Islam berkongsi keuntungan atau kerugian yang ditanggung oleh usahawan berkenaan. Oleh itu, kedua-dua pihak bertanggungjawab terhadap prestasi syarikat. Dengan yang demikian, strategi untuk mengurangkan dan mengurus risiko dalam kewangan Islam melibatkan usaha mengintegrasikan risiko berkaitan dengan aktiviti perniagaan sebenar. Aktiviti perniagaan sebenar perlu menjana kekayaan yang mencukupi untuk mengimbangi risiko itu. Sebaliknya, instrumen konvensional secara amnya mengasingkan risiko daripada aset yang mendasarinya. Akibatnya, pengurusan risiko dan penjanaan kekayaan mungkin, pada masa tertentu, bergerak dalam arah berbeza atau pun bertentangan. Instrumen kewangan konvensional juga membolehkan risiko dijadikan komoditi, yang menghasilkan peningkatan bilangannya melalui berbilang lapisan leveraj dan pengagihan yang tidak seimbang. Ini seterusnya boleh mengakibatkan risiko sistemik yang lebih besar, lalu meningkatkan kemungkinan berlakunya ketidakstabilan dan penumpuan kekayaan yang tidak adil.

Dalam kewangan Islam, ketelusan merupakan rukun asas yang mendasari semua urus niaga kewangan Islam. Penyedia perkhidmatan kewangan Islam mempunyai tanggungjawab yang terkandung dalam kewangan Islam untuk mematuhi standard ketelusan yang tertentu. Ciri unik perkongsian keuntungan urus niaga kewangan Islam inilah yang mengenakan keperluan tahap penzahiran yang tinggi, yang jelas terkandung dalam kontrak kewangan. Selain itu, peranan dan tanggungjawab pembiaya dan pelanggan diterangkan dengan jelas dalam kontrak. Ketelusan ini merupakan galakan yang kuat bagi institusi kewangan Islam untuk mengurus risiko dengan sebaiknya. Penzahiran ini juga membolehkan pasaran mengenakan premium risiko yang berpatutan atas syarikat yang berkenaan, dan dengan itu mengenakan disiplin pasaran. Ini menjadi asas bagi meningkatkan peranan disiplin pasaran, dengan itu menggalakkan kestabilan kewangan.

Penerimapakaian amalan terbaik tadbir urus juga merupakan elemen yang terkandung dalam kewangan Islam, memandangkan pelbagai kontrak yang dimeterai antara institusi kewangan Islam dengan pelanggan. Sebagai rakan kongsi, bank Islam perlu mengawasi kualiti tadbir urus korporat, bukan sahaja untuk mencapai prestasi perniagaan yang baik tetapi juga untuk memastikan akauntabiliti. Prinsip tadbir urus yang tersemat dalam kewangan Islam juga menyumbang dalam melindungi sistem kewangan Islam daripada sebarang kemungkinan timbulnya risiko yang dikaitkan dengan leveraj dan aktiviti kewangan berunsur spekulatif yang berlebihan. Rangka kerja tadbir urus ini juga diperkukuh oleh lembaga atau jawatankuasa Syariah yang mewakili satu lagi lapisan dalam struktur

tadbir urus untuk memastikan pengurusan institusi Islam berlandaskan prinsip Islam. Kesemua elemen ini menyediakan sekat dan imbangan (checks and balance) yang terbina secara dalaman, yang berperanan untuk memastikan kestabilan kewangan dalam sistem kewangan Islam.

Kewangan Islam dan Kestabilan Kewangan

Pembangunan dan perkembangan kewangan Islam juga diiringi oleh pembangunan rangka kerja pengawalseliaan yang mantap dan komprehensif. Dengan penubuhan IFSB lima tahun yang lalu, kewangan Islam telah mencapai kemajuan pesat dengan mempunyai standard kehematan dan pengawalseliaan tersendiri untuk mentadbir operasinya. Standard yang telah dikeluarkan oleh IFSB telah mengambil kira semua aspek kecukupan modal, pengurusan risiko, tadbir urus korporat, ketelusan dan disiplin pasaran serta proses kaji semula penyeliaan bagi memastikan institusi perbankan Islam berada pada kedudukan yang baik untuk menangani semua risiko yang berkaitan dengan pelbagai jenis kontrak kewangan Islam.

Sungguhpun standard ini konsisten dengan standard konvensional, usaha juga telah diambil untuk mengurangkan kemungkinan berlaku arbitraj pengawalseliaan antara sistem kewangan konvensional dengan sistem kewangan Islam bagi memastikan kestabilan keseluruhan sistem kewangan tidak terjejas. IFSB juga bertemu dan menjalin hubungan dengan badan-badan penetap standard antarabangsa yang lain khususnya BIS, BCBS, IOSCO, IAIS dan FATF untuk memastikan bahawa dalam konteks penyeliaan dan pengawasan kewangan, risiko yang serupa dipantau dan ditangani secara konsisten supaya tiada jurang dalam proses penyeliaan keseluruhan. Pada masa yang sama, pembaharuan percukaian dan perundangan juga sedang dilaksanakan di beberapa negara untuk mengambil kira ciri-ciri unik urus niaga kewangan Islam.

Dengan latar belakang ini, industri kewangan Islam telah menjadi salah satu daripada segmen sistem kewangan yang paling pantas pertumbuhannya dalam sistem kewangan antarabangsa dengan anggaran pertumbuhan tahunan dalam lingkungan 15 hingga 20 peratus. Bilangan institusi kewangan Islam yang kini beroperasi di beberapa negara Islam dan negara bukan Islam juga bertambah. Jumlah aset Islam yang diurus dianggarkan melebihi 1 trilion dolar AS. Nilai dana amanah Islam dianggarkan melebihi USD300 bilion manakala terbitan sukuk berdaulat dan sukuk syarikat kini melebihi USD80 bilion.

Perubahan dan perkembangan pesat kewangan Islam juga jelas daripada pertumbuhan rangkaian produk dan perkhidmatan Islam dengan penyelesaian kewangan secara Islam sedang dibangunkan untuk memenuhi tuntutan segmen pengguna dan perniagaan yang berbeza. Ini diiringi oleh pembangunan bilangan pengantara kewangan Islam yang pelbagai termasuk perbankan, takaful (insurans Islam), pengantara pasaran modal dan institusi khusus lain yang menawarkan produk dan perkhidmatan kewangan Islam. Institusi khusus sedemikian termasuk syarikat gadai janji, syarikat jaminan kredit, insurans deposit, dana lindung nilai Islam dan skim kolektif yang berlandaskan Syariah yang lain seperti Amanah Saham, Amanah Pelaburan Harta Tanah dan Dana Didagangkan. Kami juga telah menyaksikan perubahan pesat dalam pasaran kewangan Islam termasuk pasaran wang dan pasaran modal Islam melalui pewujudan pelbagai jenis produk berstruktur dan pertumbuhan aktiviti yang ketara.

Dengan disokong oleh asas yang kukuh dan prestasi pertumbuhan yang baik yang telah dicapai, perkhidmatan kewangan Islam sekarang berada pada ambang baharu untuk terus maju sambil pada masa yang sama mengambil langkah untuk merapatkan beberapa jurang yang masih wujud. Yang penting khususnya ialah pembangunan kukuh pasaran kewangan Islam perlu diperteguh oleh pewujudan instrumen

pengurangan risiko, peningkatan inovasi produk dan kesedaran berterusan mengenai pembangunan tersebut oleh masyarakat umum, sektor perniagaan, industri perkhidmatan kewangan dan pengawal selia.

Perkembangan produk kewangan Islam yang canggih yang telah distrukturkan berlandaskan pelbagai konsep Islam akan membolehkan kita untuk memulakan inovasi baharu yang akan mengembangkan instrumen kewangan Islam menjadi produk dan perkhidmatan yang berbeza yang akan memaksimumkan potensinya. Produk dan perkhidmatan kewangan Islam sudah pun kompetitif, fleksibel dan efisien dari perspektif harga dan juga struktur produk bagi memenuhi tuntutan sektor perniagaan. Inovasi terkini, yang termasuk pengenalan dana lindung nilai Islam, pewujudan indeks tanda aras Islam dan penyenaraian instrumen kewangan Islam di bursa antarabangsa telah memperdalam pasaran kewangan Islam sebagai satu kelas aset yang menarik untuk pelaburan.

Sukuk: Kelas aset baharu yang pesat berkembang

Pasaran sukuk sedang pesat berkembang sebagai wadah pembiayaan Islam yang paling penting dan terus menerima sambutan hangat sebagai wahana untuk pemerolehan dana dan pelaburan. Pasaran sukuk sedang meningkat dengan pesatnya pada kadar pertumbuhan tahunan purata sebanyak 40 peratus dengan terbitan terkumpul semasa dianggarkan sebanyak USD80 bilion. Paling ketara, 90 peratus daripada terbitan sukuk ialah terbitan syarikat. Permintaan yang kukuh terhadap sukuk juga telah dirangsang oleh paras lebihan tabungan dan rizab yang tinggi di Asia dan Timur Tengah. Di Malaysia, terbitan sukuk mengatasi terbitan bon konvensional untuk tiga tahun berturut-turut, dengan nilai jualan tahunan urus niaga sukuk dalam pasaran sekunder sebanyak kira-kira RM135 bilion.

Sukuk juga merupakan instrumen yang menarik untuk membantu institusi kewangan Islam mengurus keperluan mudah tunai mereka. Pada masa yang sama, sukuk merupakan instrumen berkesan yang digunakan oleh syarikat, institusi dan kerajaan untuk mendapatkan dana pada kadar paling kompetitif bagi membiayai keperluan dana jangka panjang mereka. Permintaan terhadap sukuk kini amat memberangsangkan seperti ditunjukkan oleh jurang yang ketara antara permintaan dengan penawaran instrumen kewangan Islam. Permintaan yang tinggi terhadap sukuk ditunjukkan oleh pengalaman banyak penerbit, yang terdapat lebihan langganan antara dua hingga tiga belas kali. Ini telah mengurangkan kos terbitan sekurang-kurangnya 10 hingga 20 mata asas. Permintaan terhadap sukuk juga datang daripada beberapa bahagian berbeza di dunia, daripada pelabur kewangan konvensional dan pelabur kewangan Islam. Memandangkan terdapat kekurangan terbitan sukuk, pelabur lebih cenderung untuk memegang sukuk sebagai pelaburan lantas menyebabkan kurangnya aktiviti sekunder dalam pasaran. Ini telah menyebabkan harga yang lebih tinggi dalam pasaran sekunder sukuk, dengan itu menjana pulangan pelaburan yang lumayan buat pelabur.

Pengalaman Malaysia dalam Pembangunan Kewangan Islam

Izinkan saya mengambil peluang ini untuk berkongsi dengan anda pengalaman Malaysia membangunkan sistem kewangan Islamnya. Sepanjang dua dekad yang lalu, Malaysia telah membangunkan sistem kewangan Islam yang komprehensif yang beroperasi seiring dengan sistem kewangan konvensional. Sistem kewangan Islam domestik kini disokong secukupnya oleh bilangan besar pelbagai peserta dalam industri iaitu perbankan, industri takaful dan pasaran modal. Rangka kerja pengawalseliaan yang kukuh dan rangka

kerja perundangan serta tadbir urus Syariah juga telah disediakan. Tahap kesedaran pengguna terhadap kewangan Islam juga semakin tinggi. Selain itu, terdapat sistem penyelesaian dan maklumat bon yang efisien. Industri kewangan Islam telah berkembang pada kadar pertumbuhan dua angka dan mencatat bahagian pasaran melebihi 12 peratus dalam sektor perbankan. Pasaran modal Islam di Malaysia pula telah berkembang menjadi salah satu pasaran modal terbesar di dunia. Lebih daripada 60 peratus daripada sukuk global diterbitkan di Malaysia. Bagi pasaran ekuiti pula, 86% daripada saham yang tersenarai merupakan saham yang berlandaskan prinsip Syariah dengan permodalan pasaran sebanyak USD193 bilion. Malaysia juga telah menstrukturkan Amanah Pelaburan Harta Tanah Islam yang pertama disenaraikan di bursa saham.

Berikutan pembangunan sistem kewangan Islam domestik yang teguh, inisiatif telah diambil untuk mempertingkatkan kepentingan dimensi antarabangsa sistem kewangan Islam. Malaysia telah melaksanakan pelbagai langkah liberalisasi, termasuk pengeluaran tiga lesen baharu perbankan Islam kepada peserta Islam asing yang datang dari Timur Tengah dan melalui peningkatan dalam pegangan ekuiti sehingga 49 peratus oleh kepentingan asing dalam institusi kewangan Islam kami. Dalam bidang pengurusan dana Islam, lesen akan dikeluarkan kepada entiti yang mempunyai ekuiti asing sehingga 100 peratus.

Peraturan pentadbiran pertukaran asing kami juga telah diliberalkan secara berperingkat. Sehubungan dengan itu, liberalisasi akaun modal melalui pemansuhan sekatan terhadap transaksi pertukaran asing telah menambah penyertaan asing dalam pasaran kewangan kami. Selain itu, syarikat asing boleh memperoleh dana sama ada dalam ringgit atau mata wang asing di Malaysia. Penyertaan pelabur asing dalam pasaran bon Malaysia telah juga meningkat dan kini mencakupi kira-kira 13% daripada jumlah sekuriti hutang terkumpul. Peningkatan penyertaan asing juga telah menambah jumlah pelabur sehingga melangkaui sempadan negara Islam. Penyertaan dalam pasaran ekuiti kini mencakupi kira-kira 20 peratus daripada pasaran. Penyertaan asing yang meningkat telah memperkukuh kesalinghubungan pasaran kami dengan pasaran kewangan antarabangsa yang lain.

Kesimpulan

Sebagai kesimpulan, kewangan Islam sedang pesat membangun sebagai pengantaraan kewangan yang berdaya maju dan kukuh. Gelombang baharu inovasi dan kesedaran serta minat yang bertambah terhadap penyelesaian kewangan secara Islam menyumbang kepada kemajuannya yang dinamik. Pengintegrasian pesat kewangan Islam ke dalam sistem kewangan antarabangsa akan juga menyumbang ke arah memperkukuh kesalinghubungan ekonomi dan kewangan global dan kami percaya ini akan mempertingkatkan prospek pencapaian pertumbuhan global yang lebih seimbang. Selain itu, pempelbagaian aliran merentas sempadan yang lebih giat ke dalam kelas aset baharu bukan sahaja akan menghasilkan pengagihan sumber merentas sempadan yang lebih efisien bahkan mempertingkatkan potensi untuk menyumbang kepada kestabilan kewangan global.